

ที่ สน ๐๐๑๘.๑/๖ ๑๑๕๐

ศาลากลางจังหวัดสกลนคร
ถนนศูนย์ราชการ สน ๔๗๐๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมรายการวันเดือนปีเกิดในเอกสารการทะเบียนราษฎร

เรียน นายทะเบียนอำเภอทุกอำเภอ และนายทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่ง

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๓๙ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๔
๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๙ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๖
๓. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙/ว ๔๘๕ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่สำนักทะเบียนกลางได้แจ้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการลงรายการวันเดือนปีเกิดของบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎร โดยหากผู้ยื่นคำร้องขอให้นายทะเบียนเพิ่มรายการวันที่และเดือนเกิดในเอกสารการทะเบียนราษฎร (ทะเบียนบ้าน และทะเบียนประวัติ) ไม่มีพยานหลักฐานยืนยันวันที่เกิดและเดือนเกิดมาแสดง นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นจะเพิ่มรายการให้ผู้ร้องโดยกำหนดเป็นวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่เกิด (กรณีรายการเดิมมีแต่ พ.ศ.เกิด) หรือวันที่ ๑ ของเดือนที่เกิด (กรณีรายการเดิมมีแต่เดือนและปีที่เกิด) โดยอ้างมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ได้ เนื่องจากมาตราดังกล่าวเป็นการกำหนดในเรื่องการนับอายุของบุคคลเพื่อแก้ไขปัญหาการโต้แย้งทางข้อกฎหมายเท่านั้น ส่วนรายการวันเดือนปีเกิดของแต่ละคนเป็นข้อเท็จจริงในขณะเกิดซึ่งแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

สำนักทะเบียนกลางแจ้งว่า เนื่องจากปัจจุบันสำนักทะเบียนกลางได้รับแจ้งปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอันเกิดจากรายการทะเบียนราษฎรไม่มีวันที่และเดือนเกิด โดยเฉพาะกรณีการทำหนังสือเดินทางไปต่างประเทศและการขอวีซ่า โดยสถานทูตบางประเทศจะออกวีซ่าให้เฉพาะคนที่มีรายการวันเดือนปีเกิดเท่านั้น และเมื่อผู้ร้องไม่มีหลักฐานยืนยันวันที่และเดือนเกิดที่ถูกต้องแสดงต่อนายทะเบียน ย่อมทำให้ไม่สามารถดำเนินการดังกล่าวได้ สำนักทะเบียนกลางจึงได้ขอหารือคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย เพื่อขอให้พิจารณาเรื่องดังกล่าว ซึ่งผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ฯ เห็นว่า เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน นายทะเบียนสามารถนำมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นหลักกฎหมายทั่วไปมาใช้ดำเนินการได้ในกรณีที่ผู้ร้องไม่มีหลักฐานยืนยันวันที่และเดือนเกิดที่ถูกต้อง และยังมีความเห็นเพิ่มเติมว่าการนำบทบัญญัติของมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้นั้น อาจมีบางกรณีที่ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง โดยเฉพาะกรณีผู้ร้องมีพี่น้องร่วมมารดาเดียวกัน โดยพี่หรือน้องมีวันที่เดือนและปีเกิดที่ชัดเจนซึ่งอาจทำให้เกิดข้อสงสัยได้ ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขเพิ่มเติมรายการวันเดือนปีเกิดในเอกสารการทะเบียนราษฎรเป็นไปด้วยความถูกต้อง สอดคล้องกับหลักกฎหมาย และสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน จึงให้ยกเลิกหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๓๙ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๔, หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๙ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๖ และหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ และได้กำหนดแนวทางปฏิบัติให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งถือปฏิบัติ ดังนี้

/ ๑. เมื่อมีผู้ยื่นคำร้อง...

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

๑. เมื่อมีผู้ยื่นคำร้องขอให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแก้ไขเพิ่มเติมรายการวันเดือนปีเกิดในทะเบียนบ้าน โดยขอเพิ่มวันที่และเดือนเกิด หรือวันที่เกิด แล้วแต่กรณี ให้นายทะเบียนเรียกตรวจหลักฐาน หรือสอบสวนพยานบุคคลให้ปรากฏข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับรายการที่ขอแก้ไขเพิ่มเติม แล้วดำเนินการดังนี้

๑.๑ กรณีผู้ร้องอ้างเอกสารราชการ ไม่ว่าจะเอกสารดังกล่าวจะจัดทำก่อนหรือหลังการจัดทำทะเบียนราษฎร ให้นายทะเบียนตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารแล้วพิจารณาความน่าเชื่อถือและความสอดคล้องของข้อมูล เช่น เอกสารที่อ้างถึงมีมากกว่า ๑ ฉบับ ออกโดยส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐคนละแห่ง แต่มีรายการเหมือนกัน เป็นต้น หากนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่าเอกสารดังกล่าวเชื่อถือได้ ให้แก้ไขเพิ่มเติมรายการตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

๑.๒ กรณีผู้ร้องไม่มีเอกสารราชการหรือไม่สามารถแสวงหาหลักฐานดังกล่าวได้ แต่มีพยานบุคคลที่รู้เห็นการเกิดซึ่งสามารถยืนยันข้อเท็จจริงได้ว่าผู้ร้องเกิดวันเดือนปีใด ให้นายทะเบียนสอบสวนพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องแล้วรวบรวมหลักฐานพร้อมความเห็นเสนอนายอำเภอพิจารณา หากนายอำเภอพิจารณาแล้วเห็นว่าหลักฐานดังกล่าวเชื่อถือได้ ให้สั่งนายทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมรายการตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

๑.๓ กรณีผู้ร้องมีหลักฐานทะเบียนบ้าน หรือสูติบัตร หรือเอกสารราชการที่ระบุวันเดือนปีเกิดของผู้ร้องเป็นระบบจันทรคติ (ข้างขึ้น ข้างแรม ปีนักษัตร) ให้นายทะเบียนเทียบวันเดือนปีเกิดตามเอกสารดังกล่าวเป็นระบบสุริยคติ จากปฏิทิน ๑๐๐ ปี หรือ ๑๕๐ ปี และให้ใช้ข้อมูลดังกล่าวในการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมรายการวันเดือนปีเกิดของผู้ร้อง

๑.๔ กรณีนายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่น หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี ดำเนินการตามข้อ ๑.๑ หรือ ๑.๒ แล้ว ไม่อาจแก้ไขเพิ่มเติมวันที่และเดือนเกิด หรือวันที่เกิด ตามหลักฐานของผู้ร้องหรือไม่สามารถเทียบวันเดือนปีเกิดเป็นระบบสุริยคติตามข้อ ๑.๓ ให้นายทะเบียนแจ้งผู้ร้องทราบพร้อมเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยการใช้บทบัญญัติตามมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เพิ่มวันที่ ๑ มกราคม (กรณีรายการของผู้ร้องมีแต่ พ.ศ.เกิด) หรือวันที่ ๑ (กรณีรายการของผู้ร้องมีเดือนและ พ.ศ. เกิด) หรือวันที่ ๑ มกราคม และปี พ.ศ. ที่เทียบกับปีนักษัตรในรอบอายุของผู้ร้องจากปฏิทิน ๑๐๐ ปี หรือ ๑๕๐ ปี ซึ่งหากผู้ร้องตกลงก็ให้นายทะเบียนดำเนินการให้

๒. ในการแก้ไขเพิ่มเติมรายการวันเดือนปีเกิดของผู้ร้องโดยการใช้บทบัญญัติตามมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้นายทะเบียนบันทึกเพิ่มเติมด้วยข้อความว่า “บุคคลลำดับที่..แก้ไขวันเดือนปีเกิดตามหลักการของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖” ไว้ในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ และฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรด้วยทุกราย เพื่อมิให้เกิดข้อสงสัยกรณีผู้ร้องมีพี่น้องร่วมมารดาเดียวกันที่มีวันที่เดือนและปีเกิดที่ชัดเจน

๓. คำร้องของประชาชนจะต้องได้รับการพิจารณาโดยเร็วทุกราย โดยเฉพาะกรณีที่มีผู้ยื่นคำร้องมีเหตุผลความจำเป็นเป็นกรณีพิเศษที่จะต้องใช้รายการดังกล่าวขอให้นายทะเบียนพิจารณาให้แล้วเสร็จโดยเร็วที่สุดด้วย การปฏิเสธคำร้องของประชาชน จะต้องสั่งการโดยผู้มีอำนาจตามกฎหมาย และจะต้องแจ้งข้อกฎหมายข้อพิจารณาและเหตุผลของผู้สั่งการให้ผู้ร้องทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว และห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนปฏิเสธการรับคำร้องของประชาชนโดยเด็ดขาด

/ ๔. การเรียกตรวจ...

๔. การเรียกตรวจพยานหลักฐานและสอบสวนพยานบุคคลเพื่อพิจารณาดำเนินการตามคำร้อง ให้คำนึงถึงสภาพข้อเท็จจริงและความเป็นไปได้ของผู้ร้องในการแสวงหาพยานหลักฐานดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญ มิใช่เรียกหลักฐานตามความต้องการของเจ้าหน้าที่หรือเรียกหลักฐานเกินกว่ากฎหมายกำหนดหรือเรียกพยานหลักฐานที่ผู้ร้องไม่สามารถนำมาแสดงได้ หากจำเป็นต้องตรวจสอบและขอหลักฐานจากสำนักทะเบียนหรือหน่วยงานอื่น ให้สำนักทะเบียนที่รับคำร้องเป็นภาระในการดำเนินการให้โดยไม่ชักช้าเว้นแต่ผู้ร้องมีความประสงค์ที่จะดำเนินการเอง

อนึ่ง ขอให้นายทะเบียนดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมรายการวันเดือนปีเกิดในเอกสารการทะเบียนราษฎรตามพยานหลักฐานของผู้ร้องเป็นสิ่งสำคัญ การใช้บทบัญญัติตามมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้ปฏิบัติเป็นทางเลือกสุดท้าย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมชัย คล้ายทับทิม)

ปลัดจังหวัดสกลนคร ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

ที่ทำการปกครองจังหวัด
กลุ่มงานปกครอง
โทร. ๐-๔๒๗๑-๑๔๖๑

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนนครสวรรค์ กท ๑๐๓๐๐

ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๓๙

๖ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง การลงรายการวันเดือนปีเกิดของบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎร
เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

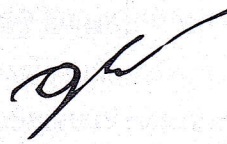
ด้วยสำนักทะเบียนกลางได้รับการหารือจากสำนักทะเบียนหลายแห่งเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการลงรายการหรือแก้ไขรายการวันเดือนปีเกิดของบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎร (๑) กรณีผู้ที่มีรายการวันเดือนปีเกิดทางจันทรคติแต่ไม่สามารถเทียบวันเดือนปีทางสุริยคติได้ เนื่องจากปฏิทิน ๒๕๐ ปี ไม่มีวัน ข้างขึ้น ข้างแรม และเดือน ตามที่ปรากฏในหลักฐานของผู้ร้องทำให้เทียบได้เฉพาะปีพุทธศักราชเท่านั้น หรือ (๒) กรณีผู้ที่มีรายการเฉพาะปีเกิดในเอกสารการทะเบียนราษฎรและไม่มีเอกสารหลักฐานอื่นใดที่จะยืนยันวันที่และเดือนเกิดที่ถูกต้อง ซึ่งทั้ง ๒ กรณีนี้ผู้ร้องมีความประสงค์ขอให้นายทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมรายการวันเดือนปีเกิด โดยอ้างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖ ที่กำหนดให้ใช้วันที่ ๑ มกราคม ของปีเกิด นอกจากนี้ยังได้ตรวจพบว่าสำนักทะเบียนหลายแห่ง โดยเฉพาะสำนักทะเบียนที่ปฏิบัติการกิจเกี่ยวกับการลงรายการสถานะบุคคลสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง หรือชนกลุ่มน้อยที่ได้รับอนุมัติให้มีสัญชาติไทย มีการปฏิบัติงานที่ไม่ถูกต้องในการลงรายการวันเดือนปีเกิดของผู้ที่ได้รับอนุมัติให้ลงรายการสถานะบุคคลสัญชาติไทย โดยในขั้นตอนการให้เลขบัตรประจำตัวประชาชนตามแบบ ท.ร. ๙๔ ค และการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ได้มีการเติมวันที่ และเดือนในช่องรายการวันเดือนปีเกิดโดยพลการ ทั้งที่รายการเดิมของบุคคลที่ปรากฏใน ท.ร. ๑๓ หรือหลักฐานเอกสารอื่นมีเพียงแต่ปี พ.ศ. ที่เกิดเท่านั้น

สำนักทะเบียนกลางขอเรียนทำความเข้าใจว่าการลงรายการหรือแก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร จะต้องถือตามข้อเท็จจริงเป็นสำคัญโดยมีหลักฐานที่น่าเชื่อถือได้ ดังเช่นที่กำหนดในระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๑๕ ที่กำหนดเรื่องการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร จะต้องมีการยื่นคำร้องพร้อมแสดงหลักฐานเอกสารราชการที่เชื่อถือได้ เพื่อประกอบการพิจารณาของนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น แต่ถ้าผู้ร้องไม่มีหลักฐานเอกสารราชการ นายทะเบียนจะต้องเสนอให้นายอำเภอพิจารณาสั่งการก่อนจึงจะดำเนินการต่อไปได้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับเอกสารราชการที่สามารถบ่งบอกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายการบุคคล สำหรับกรณีตามมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดว่า “ในกรณีที่รู้ว่าเกิดในเดือนใด แต่ไม่รู้วันเกิดให้นับวันที่หนึ่งแห่งเดือนนั้นเป็นวันเกิด แต่ถ้าพันวิสัยที่จะหยั่งรู้เดือนและวันเกิดของบุคคลใดให้นับอายุบุคคลนั้น ตั้งแต่วันต้นปีปฏิทิน ซึ่งเป็นปีที่บุคคลนั้นเกิด” เป็นการกำหนดในเรื่องการนับอายุของบุคคลเพื่อแก้ไขปัญหาการโต้แย้งทางข้อกฎหมาย

กรณีของบุคคลที่ไม่ปรากฏวันที่และเดือนที่เกิด มิใช่ข้อเท็จจริงที่บุคคลจะนำมาอ้างเพื่อขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง
รายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร ดังนั้น กรณีบุคคลที่มีรายการในทะเบียนบ้านระบุเพียง ปี พ.ศ. เกิด
และไม่มีเอกสารราชการยืนยันวันเดือนปีเกิดที่ถูกต้อง จึงไม่สามารถแก้ไขรายการโดยเติมวันที่ ๑ มกราคม
ไว้หน้าปี พ.ศ. เกิดในทะเบียนบ้านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุชา โมกขะเวส)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐ - ๒๒๘๑ - ๒๔๘๖

โทรสาร ๐ - ๒๒๘๑ - ๓๑๒๑ มท. ๕๑๒๓๑

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๙

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนลำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๒๘ มกราคม ๒๕๕๖

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการลงรายการวันเดือนปีเกิดของบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎร

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๓๙ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๔

ด้วยลือมวลชนทั้งหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ ได้เสนอข่าวกรณีบัตรประจำตัวประชาชนระบุว่าเกิดวันที่ ๓๐ กุมภาพันธ์ ซึ่งทำให้ประชาชนประสบปัญหาการติดต่อราชการหรือการทำธุรกรรมทางการเงิน เนื่องจากเป็นวันเดือนปีเกิดที่ไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขรายการวันเดือนปีเกิดของบุคคลถูกต้องตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย จึงขอให้แจ้งสำนักทะเบียนในเขตพื้นที่ลือปฏิบัติ ดังนี้

๑. กรณีมีรายการในทะเบียนบ้าน ราษฎรทะเบียนแลบ พ.ศ.เกิด ให้นายทะเบียนดำเนินการแก้ไขให้แก่ผู้ร้องตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ และหากผู้ร้องไม่มีพยานหลักฐานที่สามารถยืนยันวันเกิดได้ ก็ให้คงไว้เฉพาะเดือนและ พ.ศ.เกิด เช่น เกิดเดือนกันยายน ๒๕๐๐ หรือเกิด พ.ศ. ๒๕๐๓

๒. กรณีผู้ร้องไม่มีหลักฐานยืนยันวันเกิดหรือเดือนเกิด นายทะเบียนไม่สามารถเพิ่มวันที่ ๓ ของเดือนที่เกิดหรือ ๑ มกราคมของปีที่เกิดได้ เนื่องจากตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖ เป็นการกำหนดในเรื่องการนับอายุบุคคล เพื่อแก้ไขปัญหาค่าได้แก่ทางข้อกฎหมายเท่านั้น ซึ่งสำนักทะเบียนกลางได้แจ้งแนวทางปฏิบัติให้สำนักทะเบียนทราบแล้ว ตามหนังสือที่อ้างถึง

๓. กรณีบุคคลที่ขอแก้ไขรายการวันเดือนปีเกิดในเอกสารการทะเบียนราษฎร โดยมีหลักฐานทะเบียนบ้านฉบับปี พ.ศ. ๒๕๔๙ หรือทะเบียนบ้านฉบับปี พ.ศ. ๒๕๑๕ หรือมีเอกสารราชการที่มีรายการวันเดือนปีเกิดดังกล่าว เป็นระบบจันทรคติ (ข้างขึ้น ข้างแรม) ให้นายทะเบียนเทียบวันเดือนปีเกิดดังกล่าวเป็นระบบสุริยคติ จากปฏิทิน ๑๐๐ ปี และสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแก้ไขรายการดังกล่าว

๔. กรณีประชาชนติดต่องานทะเบียนราษฎร ขอให้กำชับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้ตรวจสอบรายการวันเดือนปีเกิดตามที่ปรากฏในเอกสารการทะเบียนราษฎรของผู้ร้อง หากพบข้อบกพร่อง เช่น เดือนที่ลงท้ายด้วย "ยน" แต่หลักฐานทะเบียนราษฎร ลงวันที่ ๓๑ ให้แจ้งผู้ร้องดำเนินการแก้ไขรายการดังกล่าวให้ถูกต้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชวน ธีรวัฒน์พร)

อธิบดีกรมการปกครอง
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร ๐-๒๓๙๙๑-๗๓๑๓-๖

พ.ศ. ๒๕๖๐	๓
๓๑	๓
๖	๑
๒๔๘๕	
๒๕๖๐	
๑๘	๒๐

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๒๖

๒ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง การลงรายการวันเดือนปีเกิดของบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎร

เรียน นายทะเบียนจังหวัดทุกจังหวัด นายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๓๙ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๔
 ๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.ว ๙ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๖

ด้วยสำนักทะเบียนกลาง ได้รับการร้องเรียนจากประชาชนในเรื่องการขอเพิ่มวัน หรือวันและเดือนเกิดในเอกสารการทะเบียนราษฎร ว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนไม่รับคำร้องดำเนินการ หรือเรียกพยานเอกสารที่ผู้ร้องไม่อาจนำมาแสดงได้ รวมทั้งได้รับข้อหาหรือจากสำนักทะเบียนหลายแห่งเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการลงรายการหรือแก้ไขรายการวันเดือนปีเกิดของบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎร

สำนักทะเบียนกลาง พิจารณาเห็นว่าเพื่อให้การลงรายการวันเดือนปีเกิดของบุคคลในเอกสารทะเบียนราษฎรเป็นไปตามข้อเท็จจริง กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง จึงขอแจ้งชักจูงแนวทางปฏิบัติให้สำนักทะเบียนทุกแห่งถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. เมื่อมีผู้ยื่นคำร้องขอให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมรายการวันเดือนปีเกิดในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้นายทะเบียนปฏิบัติ ดังนี้

๑.๑ กรณีผู้ยื่นคำร้องนำเอกสารราชการไม่ว่าเอกสารดังกล่าวจะจัดทำก่อนหรือหลังการจัดทำทะเบียนราษฎรมาแสดงต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ให้นายทะเบียนตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารดังกล่าวและสอบสวนผู้ร้องเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาหากเห็นว่าเอกสารดังกล่าวเชื่อถือได้ ให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

๑.๒ กรณีผู้ยื่นคำร้องไม่มีเอกสารราชการมาแสดง แต่มีพยานบุคคลผู้รู้เห็นการเกิดซึ่งสามารถยืนยันข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องเกิดวันเดือนปีใด ให้นายทะเบียนสอบสวนผู้ร้องและพยานบุคคลแล้วรวบรวมหลักฐานเสนอนายอำเภอพร้อมด้วยความเห็น เมื่อนายอำเภอพิจารณาเห็นว่าพยานหลักฐานดังกล่าวเชื่อถือได้ ให้นายอำเภอสั่งนายทะเบียนแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

๑.๓ กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นหรือนายอำเภอ พิจารณาแล้วเห็นว่าพยานเอกสารหรือพยานบุคคลไม่น่าเชื่อถือและพิจารณาไม่อนุญาตให้แก้ไขรายการ ให้นายทะเบียนแจ้งผู้ยื่นคำร้องทราบเป็นหนังสือพร้อมระบุเหตุผล (ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ) สิทธิในการอุทธรณ์ การยื่นอุทธรณ์ และระยะเวลาการอุทธรณ์

๒. กรณีผู้ยื่นคำร้องอ้างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖ โดยที่ผู้ร้องไม่ทราบวันเกิด หรือวันและเดือนเกิด แต่ประสงค์ให้นายทะเบียนระบุเป็นวันที่ ๑ มกราคมของปี หรือวันที่ ๑ ของเดือน นั้น นายทะเบียนไม่สามารถดำเนินการแก้ไขรายการได้ เนื่องจากกรณีตามมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นการกำหนดในเรื่องการนับอายุบุคคลเพื่อแก้ไขปัญหาการโต้แย้งทางข้อกฎหมาย มิใช่ข้อเท็จจริงที่บุคคลจะนำมาอ้างเพื่อขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนบ้าน

๓. คำร้องของ ...

๓. คำร้องของประชาชนจะต้องได้รับการพิจารณาโดยเร็วทูลราย โดยเฉพาะกรณีที่ยื่นคำร้องมีเหตุผลความจำเป็นเป็นกรณีพิเศษที่จะต้องใช้รายการดังกล่าวขอให้นายทะเบียนเร่งรัดพิจารณาให้แล้วเสร็จโดยเร็วที่สุดด้วย การปฏิเสธคำร้องของประชาชน จะต้องสั่งการโดยผู้มีอำนาจตามกฎหมาย และจะต้องแจ้งข้อกฎหมาย ข้อพิจารณาและเหตุผลของผู้สั่งการให้ผู้ร้องทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว และห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนปฏิเสธการรับคำร้องของประชาชนเป็นเด็ดขาด

๔. การเรียกตรวจพยานหลักฐานและสอบสวนพยานบุคคลเพื่อพิจารณาดำเนินการตามคำร้องให้คำนี้ถึงสภาพข้อเท็จจริงและความเป็นไปได้ของผู้ร้องในการแสวงหาพยานหลักฐานดังกล่าวเป็นสำคัญมิใช่เรียกหลักฐานตามความต้องการของเจ้าหน้าที่ หรือเรียกหลักฐานเกินกว่ากฎหมายกำหนดหรือเรียกพยานหลักฐานที่ผู้ร้องไม่สามารถนำมาแสดงได้ หากจำเป็นต้องตรวจสอบและขอหลักฐานจากสำนักทะเบียนหรือหน่วยงานอื่น ให้สำนักทะเบียนที่รับคำร้องรับเป็นภาระในการดำเนินการให้โดยไม่ชักช้าเว้นแต่ผู้ร้องมีความประสงค์ที่จะดำเนินการเอง

อนึ่งหนังสือที่เคยสั่งการฉบับใดที่ขัดหรือแย้งกับหนังสือฉบับนี้ ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือสั่งการฉบับนี้แทน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตำรวจโท

(อาทิตย์ บุญญะโสภิต)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐ ๒๗๕๑ ๗๓๑๖

โทรสาร. ๐ ๒๗๐๖ ๙๒๓๕

๒ ม.ค. ๒๕๖๒

ป.ค. (3)
 ส.ค.ม. (3)
 อ.ค.ช. (1)
 อ.ค.ต. (7)

56
 2562

เวลา น.
 เลขที่ 15
 เวลา
 ถนนลำลูกกา-ปท. ๑๒๑๕๐

ที่ มท ๐๓๐๙/ว ๔๕๕

สำนักทะเบียนกลาง ๓ ม.ค. ๒๕๖๒

๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมรายการวันเดือนปีเกิดในเอกสารการทะเบียนราษฎร

เรียน นายทะเบียนจังหวัดทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๙ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๔ (นร.น.น.ช.กม.)
 ๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๙ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๖
 ๓. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๐

ตามที่สำนักทะเบียนกลางได้แจ้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการลงรายการวันเดือนปีเกิดของบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎร โดยหากผู้ยื่นคำร้องขอให้นายทะเบียนเพิ่มรายการวันที่และเดือนเกิดในเอกสารการทะเบียนราษฎร (ทะเบียนบ้าน และทะเบียนประวัติ) ไม่มีพยานหลักฐานยืนยันวันที่เกิดและเดือนเกิดมาแสดง นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นจะเพิ่มรายการให้ผู้ร้องโดยกำหนดเป็นวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่เกิด (กรณีรายการเดิมมีแต่ พ.ศ. เกิด) หรือวันที่ ๑ ของเดือนที่เกิด (กรณีรายการเดิมมีแต่เดือนและปีที่เกิด) โดยอ้างมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ไม่ได้เนื่องจากมาตราดังกล่าวเป็นการกำหนดในเรื่องการนับอายุของบุคคลเพื่อแก้ไขปัญหาการโต้แย้งทางข้อกฎหมายเท่านั้น ส่วนรายการวันเดือนปีเกิดของแต่ละคนเป็นข้อเท็จจริงในขณะเกิดซึ่งแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน รายละเอียดตามเอกสารที่อ้างถึง นั้น

เนื่องจากปัจจุบัน สำนักทะเบียนกลางได้รับแจ้งปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอันเกิดจากรายการทะเบียนราษฎรไม่มีวันที่และเดือนเกิด โดยเฉพาะกรณีการทำหนังสือเดินทางไปต่างประเทศและการขอวีซ่า โดยสถานทูตบางประเทศจะออกวีซ่าให้เฉพาะคนที่มีรายการวันเดือนปีเกิดเท่านั้น และเมื่อผู้ร้องไม่มีหลักฐานยืนยันวันที่และเดือนเกิดที่ต้องแสดงต่อนายทะเบียน ย่อมทำให้ไม่สามารถดำเนินการดังกล่าวได้ สำนักทะเบียนกลางจึงได้ขอหารือคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยเพื่อขอให้พิจารณาเรื่องดังกล่าว ซึ่งผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ เห็นว่าเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน นายทะเบียนสามารถนำมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นหลักกฎหมายทั่วไป มาใช้ดำเนินการได้ในกรณีที่ผู้ร้องไม่มีหลักฐานยืนยันวันที่และเดือนเกิดที่ต้อง นอกจากนี้ คณะกรรมการฯ ยังมีความเห็นเพิ่มเติมว่าการนำบทบัญญัติของมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้นั้นอาจมีบางกรณีที่ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง โดยเฉพาะกรณีผู้ร้องมีพี่น้องร่วมมารดาเดียวกัน โดยพี่หรือน้องมีวันที่เดือนและปีเกิดที่ชัดเจน ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อสงสัยได้ ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขเพิ่มเติมรายการวันเดือนปีเกิดในเอกสารการทะเบียนราษฎร เป็นไปด้วยความถูกต้อง สอดคล้องกับหลักกฎหมาย และสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน จึงให้ยกเลิกหนังสือสำนักทะเบียนกลางตามที่อ้างถึงทั้ง ๓ ฉบับ และกำหนดแนวทางปฏิบัติให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งถือปฏิบัติ ดังนี้

/๑. เมื่อมีผู้ยื่น...

๑. เมื่อมีผู้ยื่นคำร้องขอให้นายทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมรายการวันเดือนปีเกิดในทะเบียนบ้าน หรือทะเบียนประวัติ โดยขอเพิ่มวันที่และเดือนเกิด หรือวันที่เกิด แล้วแต่กรณี ให้นายทะเบียนเรียกตรวจ พยานหลักฐาน หรือสอบสวนพยานบุคคลให้ปรากฏข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับรายการที่ขอแก้ไขเพิ่มเติม แล้ว ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ กรณีผู้ร้องอ้างเอกสารราชการ ไม่ว่าจะเอกสารดังกล่าวจะจัดทำก่อนหรือหลังการ จัดทำทะเบียนราษฎร ให้นายทะเบียนตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารแล้วพิจารณาความน่าเชื่อถือและ ความสอดคล้องของข้อมูล เช่น เอกสารที่อ้างถึงมีมากกว่า ๑ ฉบับ ออกโดยส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ คนละแห่ง แต่มีรายการเหมือนกัน เป็นต้น หากนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เห็นว่าเอกสารดังกล่าวเชื่อถือได้ ให้แก้ไขเพิ่มเติมรายการตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

๑.๒ กรณีผู้ร้องไม่มีเอกสารราชการหรือไม่สามารถแสวงหาหลักฐานดังกล่าวได้ แต่มี พยานบุคคลที่รู้เห็นการเกิดซึ่งสามารถยืนยันข้อเท็จจริงได้ว่าผู้ร้องเกิดวันเดือนปีใด ให้นายทะเบียนสอบสวน พยานบุคคลที่เกี่ยวข้องแล้วรวบรวมหลักฐานพร้อมความเห็นเสนอนายอำเภอพิจารณา หากนายอำเภอ พิจารณาแล้วเห็นว่าหลักฐานดังกล่าวเชื่อถือได้ ให้ส่งนายทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมรายการตามข้อเท็จจริง ที่ปรากฏ

๑.๓ กรณีผู้ร้องมีหลักฐานทะเบียนบ้าน หรือสูติบัตร หรือเอกสารราชการที่ระบุวันเดือน ปีเกิดของผู้ร้องเป็นระบบจันทรคติ (ข้างขึ้น ข้างแรม ปีนักษัตร) ให้นายทะเบียนเทียบวันเดือนปีเกิดตาม เอกสารดังกล่าวเป็นระบบสุริยคติ จากปฏิทิน ๑๐๐ ปี หรือ ๑๕๐ ปี และให้ใช้ข้อมูลดังกล่าวในการพิจารณา แก้ไขเพิ่มเติมรายการวันเดือนปีเกิดของผู้ร้อง

๑.๔ กรณีที่นายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่น หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี ดำเนินการตามข้อ ๑.๑ หรือ ๑.๒ แล้ว ไม่อาจแก้ไขเพิ่มเติมวันที่และเดือนเกิด หรือวันที่เกิด ตามหลักฐานของ ผู้ร้อง หรือไม่สามาถเทียบวันเดือนปีเกิดเป็นระบบสุริยคติตามข้อ ๑.๓ ให้นายทะเบียนแจ้งผู้ร้องทราบพร้อม เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยการใช้บทบัญญัติตามมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพิ่มวันที่ ๑ มกราคม (กรณีรายการของผู้ร้องมีแต่ พ.ศ.เกิด) หรือวันที่ ๑ (กรณีรายการของผู้ร้องมีเดือนและ พ.ศ.เกิด) หรือวันที่ ๑ มกราคม และปี พ.ศ. ที่เทียบกับปีนักษัตรในรอบอายุของผู้ร้องจากปฏิทิน ๑๐๐ ปี หรือ ๑๕๐ ปี ซึ่งหากผู้ร้องตกลงก็ให้นายทะเบียนดำเนินการให้

๒. ในการแก้ไขเพิ่มเติมรายการวันเดือนปีเกิดของผู้ร้องโดยการ ใช้บทบัญญัติตามมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้นายทะเบียนบันทึกเพิ่มเติมด้วยข้อความว่า “บุคคลลำดับที่ .. แก้ไข วันเดือนปีเกิดตามหลักการของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖” ไว้ในทะเบียนบ้านหรือ ทะเบียนประวัติ และฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรด้วยทุกราย เพื่อมิให้เกิดข้อสงสัยกรณีผู้ร้องมีพี่น้องร่วม มารดาเดียวกันที่มีวันที่เดือนและปีเกิดที่ชัดเจน

๓. คำร้องของประชาชนจะต้องได้รับการพิจารณาโดยเร็วทุกราย โดยเฉพาะกรณีที่ผู้ยื่น คำร้องมีเหตุผลความจำเป็นเป็นกรณีพิเศษที่จะต้องใช้รายการดังกล่าวขอให้นายทะเบียนพิจารณาให้แล้วเสร็จ โดยเร็วที่สุดด้วย การปฏิเสธคำร้องของประชาชน จะต้องสั่งการโดยผู้มีอำนาจตามกฎหมาย และจะต้องแจ้ง ข้อกฎหมาย ข้อพิจารณาและเหตุผลของผู้สั่งการให้ผู้ร้องทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว และห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของ สำนักทะเบียนปฏิเสธการรับคำร้องของประชาชนโดยเด็ดขาด

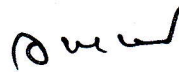
๔. การเรียกตรวจพยานหลักฐานและสอบสวนพยานบุคคลเพื่อพิจารณาดำเนินการตามคำร้องให้คำวินิจฉัยถึงสภาพข้อเท็จจริงและความเป็นไปได้ของผู้ร้องในการแสวงหาพยานหลักฐานดังกล่าวเป็นสำคัญมิใช่เรียกหลักฐานตามความต้องการของเจ้าหน้าที่หรือเรียกหลักฐานเกินกว่ากฎหมายกำหนดหรือเรียกพยานหลักฐานที่ผู้ร้องไม่สามารถนำมาแสดงได้ หากจำเป็นต้องตรวจสอบและขอหลักฐานจากสำนักทะเบียนหรือหน่วยงานอื่น ให้สำนักทะเบียนที่รับคำร้องเป็นภาระในการดำเนินการให้โดยไม่ชักช้าเว้นแต่ผู้ร้องมีความประสงค์ที่จะดำเนินการเอง

อนึ่ง ขอให้แจ้งกำชับนายทะเบียนทุกสำนักทะเบียนเกี่ยวกับการปฏิบัติในการแก้ไขเพิ่มเติมรายการวันเดือนปีเกิดในเอกสารการทะเบียนราษฎร โดยนายทะเบียนจะต้องดำเนินการตามพยานหลักฐานของผู้ร้องเป็นสำคัญ การใช้บทบัญญัติตามมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้ปฏิบัติเป็นทางเลือกสุดท้าย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตำรวจโท

(อาทิตย์ บุญชูโสภิต)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐ ๒๗๙๑ ๗๓๑๖

โทรสาร ๐ ๒๙๐๖ ๙๒๓๕